

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

07 Şubat 2019

Sayı : 30824082/610- **32053**
Konu : Yazılı soru önergeleri

.../.../2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EKLER:

- Liste (1 Adet- 2 Sayfa)
- Cevap yazısı (28 Adet, 37 Sayfa)

7/5032
92 47

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MAHİR POLAT'IN
TBMM 7/5698 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

İzmir Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nün internet sitesinden 8.11.2018 tarihinde yapılan duyuruda, "İzmir ili Torbalı ilçesi Ahmetli Köyü mevkiinde Cemal Sert tarafından yapılması planlanan Kalker Ocağı ve Kıрма-Elleme Tesisi (386.694 Ton/Yıl) projesi ile ilgili olarak Bakanlığımıza sunulan PTD Dosyası incelenmiş ve değerlendirilmiştir. ÇED Yönetmeliği'nin 17. maddesi gereğince Kalker Ocağı ve Kıрма-Elleme Tesisi (386.694 Ton/Yıl) projesine, Valiliğimizce 'Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir' kararı verilmiştir" denilmiştir. Proje dosyasına göre çalışma süresi 7 yıl olarak planlanmıştır. Proje kapsamında yaklaşık 22 hektarlık kısım ocak alanı, geri kalan 2,5 hektarlık kısım ise şantiye alanı, kırma eleme tesis alanı ve stok alanları olarak kullanılacaktır. Öte yandan, proje sahasının 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'na göre tarım alanını da bu kapsamda yer almaktadır.

Projeye yılda 400 bin tona yakın kireç taşı çıkarılmasının planlandığı, bunun da patlatma yöntemi ile yapılacağı belirtilmektedir. Buna göre, 10 günde bir dinamit patlatılacağı, aynı anda 60 noktada patlama yapılacağı ifade edilmektedir. Kurulacak tesisin 4 kilometre yakınında yerleşim birimlerinin bulunduğu dikkat çekilmektedir.

Maden İşletme Genel Müdürlüğü tarafından Torbalı sınırında kaldığı değerlendirilen proje sahası, proje dosyasına göre Tire, Torbalı ve Bayındır ilçeleri sınırlarında yer almaktadır. Tesis, Selçuk ve Tire sınırları içerisinde bulunan ve Uluslararası Ramsar Sözleşmesi çerçevesinde 2003 'te sulak alan ilan edilen Belevi Gölü'ne yakın bir mesafede bulunmaktadır. Küçük Menderes Havzası'nın en büyük gölü olan Belevi Gölü, kefal, aynalı sazan, yılan balığı, çime balığı gibi yaklaşık 12 çeşit balığın yanı sıra yeşilbaş ördek, flamingo, su kazı, karamake, martı gibi 26 kuş türüne de hayat vermektedir. Yapılacak kalker ocağı ve kırma-eleme tesisinin korunması gereken Belevi Gölü'ne zarar vereceği ifade edilmektedir.

Öte yandan, proje sahasına yakın bir bölgeden BOTAŞ'a ait doğal gaz boru hatlarının geçtiği, kurumun görüş yazısında, söz konusu tesisi işletecek şirketin belirlenen uzlaşma mesafelerine uymasının istendiği belirtilmektedir. Bu çerçevede;

- 1- İzmir ili Torbalı ilçesi Ahmetli Köyü mevkiinde Cemal Sert tarafından yapılması planlanan kalker ocağı ve kırma-eleme tesisi ile ilgili "ÇED gerekli değildir" kararı hangi gerekçe ile alınmıştır?
- 2- Taş ocağı yapılacak bölge iddia edildiği gibi Uluslararası Ramsar Sözleşmesi çerçevesinde 2003'te sulak alan ilan edilen ve korunması gereken Belevi Gölü'ne yakın mesafede midir? Eğer öyle ise "ÇED gerekli değildir" kararı verilirken Belevi Gölü'nün özel durumu göz önüne alınmış mıdır?
- 3- Projenin hayata geçirilmesinin ardından Belevi Gölü'nde oluşabilecek olumsuz etkiler konusunda herhangi bir önlem alınmış mıdır? Alınmadıysa bunun gerekçesi nedir?
- 4- BOTAŞ boru hatlarının geçtiği bölgede olası bir patlama sonucu doğaya ve yaşam alanlarına geri dönüşü olmayacak zararların verileceği gerçeği dikkate alınmış mıdır?
- 5- Kalker ocağı ve kırma-eleme tesisi kurulması sonucunda bölgede tarım ile geçinen vatandaşların gelir kaynaklarının ellerinden alınacağı bilinmekte midir? Biliniyor ise buna nasıl göz yumulacaktır?

- 6- Küçük Menderes Havzası'nın en büyük gölü olan Belevi Gölü'nün bölgedeki tarım arazileri için önemi dikkate alınmış mıdır?
- 7- Proje kapsamında aynı anda 60 noktada patlama yapılacağı dikkate alındığında, kurulacak tesisin sadece 4 kilometre uzağında bulunan yerleşim bölgelerine zarar vereceği gerçeği göz önüne alınmış mıdır?
- 8- 2002 yılından bu yana göl ve diğer su kaynağı havzalarına yakın bölgelerde kaç kalker ocağı ve kırma-eleme tesisi projesine onay verilmiştir?
- 9- Bakanlığınızın hızla artan taş ocaklarının sayısı ve çevreye verdiği zararlarla ilgili olarak aldığı önlemler var mıdır? Varsa bu önlemler nelerdir?

CEVAPLAR:

- 1- Söz konusu faaliyet, ÇED Yönetmeliğinin Ek-2 listesinin 49 uncu maddesi a) (Değişik:RG-26/5/2017-30077) Ruhsat alanı büyüklüğüne bakılmaksızın 25 hektara kadar çalışma alanında (kazı ve döküm alanı toplamı olarak) açık işletme yöntemi ile madenlerin çıkarılması ve d) Kırma, eleme, yıkama ve cevher hazırlama işlemlerinden en az birini yapan tesisler, (Ek-1 listesinde yer almayanlar) hükümleri kapsamında yer almaktadır. Yapılması planlanan "Taş Ocağı ve Kırma Eleme Tesisi (386.694 ton/yıl)" projesi için hazırlanan proje tanıtım dosyası 09/07/2018 tarihinde İl Müdürlüğümüze sunulmuş ve ÇED Yönetmeliği kapsamındaki değerlendirme süreci neticesinde, İl Müdürlüğümüzce 05/11/2018 tarihinde Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı verilmiştir. Faaliyet alanı, İzmir- Manisa Planlama Bölgesi'ne ait 1/100.000'lik Çevre Düzeni Planında tarım arazisi içerisinde yer almaktadır. İl Müdürlüğümüzce, yapılması planlanan faaliyete ilişkin olarak yapılan yer incelemesi neticesinde, İzmir İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, İzmir Orman Bölge Müdürlüğü, Devlet Su İşleri 2. Bölge Müdürlüğü, Tabiat Varlıklarını Koruma Şube Müdürlüğü, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı, İZSU Genel Müdürlüğü, BOTAŞ A.Ş. İzmir Şube Müdürlüğü, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Orman ve Su İşleri Bakanlığı IV. Bölge Müdürlüğü ve Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına proje tanıtım dosyası gönderilerek faaliyet hakkında görüş talep edilmiştir.
- 2- Söz konusu alan doğal sit alanı içerisinde bulunmamaktadır. Orman ve Su İşleri Bakanlığı IV. Bölge Müdürlüğünün 07/08/2018 tarihli yazısında, bahse konu alanın; 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamında yer alan korunan alanlar içerisinde (Milli Park, Tabiat Parkı, Tabiat Koruma Alanı, Tabiat Anıtı), 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu kapsamındaki kısıtlı alanlar içerisinde (yaban hayatı koruma ve geliştirme alanında) ve ilan edilmiş sulak alanlar içerisinde yer almadığı belirtilmiştir.
- 3- Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden çıkarılan Yönetmelikler çerçevesinde tesisin çevreye olası etkileri proje tanıtım dosyasında irdelenmiş, bu etkilerin yok edilmesi veya en az seviyeye indirilmesine yönelik alınacak tedbirler proje tanıtım dosyasında belirtilerek taahhüt altına alınmıştır.
- 4- BOTAŞ A.Ş. İzmir Şube Müdürlüğünün 17/08/2018 tarihli yazısında boru hattına olan mesafeler ve emniyet hatları ile kullanılabilecek patlayıcı miktarları belirtilmiştir. Dosyada bu hususlar çerçevesinde taahhütler verilmiştir.
- 5- İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün 29/08/2018 tarihli kurum görüşünde oluşacak eser miktardaki tozun zeytinlerin vegetatif ve generatif gelişmesine mani olmayacağı belirtilerek 3573 sayılı Kanun kapsamında uygun olduğu bildirilmiştir.. Aynı zamanda proje alanının 4342 Sayılı Mera Kanunu kapsamında yer almış olması sebebi ile Toprak Koruma Projesi hazırlanmış ve İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne onaylanmıştır. Projeye uyulacağı taahhüt edilmiştir.

6- İzmir İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, İzmir Orman Bölge Müdürlüğü, Devlet Su İşleri 2. Bölge Müdürlüğü, Tabiat Varlıklarını Koruma Şube Müdürlüğü, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı, İZSU Genel Müdürlüğü, BOTAŞ A.Ş. İzmir Şube Müdürlüğü, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Orman ve Su İşleri Bakanlığı IV. Bölge Müdürlüğü ve Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından faaliyetin yapılmasında sakınca olmadığı bildirilmiş ve kurumların bildirmiş olduğu proje kapsamında dikkat edilmesi gereken hususlar ve ilave tedbirler proje tanıtım dosyasında ayrıca taahhüt altına alınmıştır.

7- BOTAŞ hattı bulunması nedeniyle ilgili kurum görüşü alınmış ve BOTAŞ A.Ş. İzmir Şube Müdürlüğünün 17.08.2018 tarihli yazısında, boru hattına olan mesafeler ve emniyet hatları ile kullanılabilecek patlayıcı miktarları belirtilmiştir.

8- Maden ruhsatları Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından verilmekte olup İzmir İl sınırları içerisinde ruhsat verilmiş alanlarda;

2002 tarihinden bugüne kadar Bakanlığımızca 27 adet Kalker Ocağı ve Kırma-Eleme Tesisi projesi ilişkin ÇED Olumlu Kararı verilmiştir.

2002 yılından bugüne kadar İl Müdürlüğümüzce 578 madencilik projesi için "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilmiştir.

9- ÇED Yönetmeliği'ne tabi projeler için Bakanlığımıza/Valiliğe başvuru yapılması akabinde Madencilik faaliyetlerinden kaynaklı toz, gürültü, titreşim vb. çevresel etkiler ÇED süreci içerisinde modelleme ve ölçümlerle tespit edilerek kanun ve yönetmelikler kapsamında değerlendirilmektedir. Ayrıca ÇED kararı verilmesi sonrasında da mevzuat çerçevesinde Bakanlığımız ve ilgili Valilikler tarafından ÇED İzleme ve Denetim faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

